

Sīgu dzimta *Coregonidae*

Repsis

Coregonus albula

250 g

vienā reizē
iznērš 0,3-57 tūkst. ikrus

dzīves ilgums līdz 15 gadiem,
Latvijā līdz 5 gadiem

planktons*

Latvijā līdz 28 cm

Repsis ir ezeru zivs, kas uzturas baros. Pastāv anadromas* repšu populācijas Baltijas jūrā, kā arī tie sastopami piekrastes joslā iesāļos jūras ūdeņos. Dzidros ezeros uzturas tuvāk gruntij, bet barības vielām bagātos ezeros – tuvu ūdens virsmai.

Dienas laikā parasti paliek lielākā dziļumā.

Sasniedzot 1-4 gadu vecumu, kad repsis kļuvis 7-23 cm garš, tas sāk nārstot. Latvijā nārsta laiks ir oktobrī-novembrī, kad ūdens temperatūra atdzisusi no 0 līdz 9°C. Repšiem raksturīgs vienlaicīgs nārsts, kas ilgst 3-41 un vairāk dienu. Ikrī pielīp smiltīm, oļiem un ūdensaugiem un to attīstība ilgst 79-210 dienas.

Sugas izplatība pasaulē

Repsis sastopams Baltijas jūrā ietekošo upju baseinu sald-ūdeņos un Baltijas jūras Botnijas līča ziemeļdaļā, kā arī Somu līča

austromdaļā, Volgas baseina ezeros, dažos Baltās jūras un Ziemeļu jūras baseina ezeros.

Sugas izplatība Latvijā

Latvijā 20. gs. 30.-tajos gados repsis bija sastopams apmēram 30 ezeros, bet pagājušā gadsimta vidū konstatēts 11 ezeros: Alūksnes, Drīdzī, Gušēna, Nīrzas, Puzes, Rāzinas, Sīvera, Stīmu, Sventes, Tērpes un Usmas.

90.-tajos gados atrasts arī Ežezērā un Lejas ezerā. Latvijā repsis tiek mākslīgi pavairots vismaz kopš 1900.gada. No 1939. līdz 1981.gadam ielaists vairāk nekā 46 ezeros, kā arī Ķeguma, Pļaviņu un Rīgas ūdenskrātuvē.

Apdraudošie faktori un aizsardzība

Latvijā sugu apdraud ūdens ziedēšana un to izraisa ūdens sasilšana, kā rezultātā karstās vasarās dažos ezeros novērota masveida bojāeja.

Repsis ir saimnieciski nozīmīga zivs Skandināvijā un Krievijā, kur turklāt repša ikrī tiek uzskatīti par delikatesi.

Latvijā un Eiropā apdraudēta suga, Latvijā ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga.

Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21.maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (V pielikums)

1979.gada Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (III pielikums)

14.11.2000. MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (2.pielikums)

Latvijas Sarkanā grāmata (III kategorija)

Interesanti fakti:

- Mēdz izdalīt vairākas repšu formas vai pasugas, kā arī izšķir dažādus repša hibrīdus, piemēram, Latvijā repsis veido hibrīdus ar sīgu.

* anadromas zivis – ceļotāzivis, kuras izplatītas jūrā un veic regulāras nārsta migrācijas uz saldūdeņiem.

* planktons - mikroskopiski sīki augi un dzīvnieki, kas visu aktīvo dzīves laiku pavada brīvi ūdenī un pasīvi pakļaujas ūdens vijojumam, tai skaitā fitoplanktons (augu planktons), zooplanktons (dzīvnieku planktons), bakterioplanktons (baktēriju planktons).

Informācija izmantotā no:

- www.iccnredlist.org
- www.fishbase.us
- www.iucn.org/redlistbase
- www.latvijaietiba.lv
- http://bd.eionet.europa.eu
- Plāks M. Aļeksejeva E. (1998): Zivs. Latvijas daba. Rīga: Izdevniecība „Gandrs”

Daigas Seglītes zīmējumi.